

**LANDSTINGETS
OMBUDSMANDS
BERETNING
FOR 2003**

88. Kommunebesøg

1. Gennemgang af incassosager.

Under et kommunebesøg konstateredes det, at en kommune i et omfang ikke havde fulgt op på ældre sager, hvilket gav anledning til kritik på grund af styrelseslovens regler om kommunens økonomiske forvaltning, og fordi det hører til god forvaltningsskik, at myndighederne ikke holder borgerne i uvished om, hvorvidt økonomiske krav vil blive gjort gældende. Herudover påtaltes risikoen for, at kommunen kunne pådrage sig erstatningsansvar, hvis opkrævninger for andre kommuner forældedes.

Kommunebesøget gav herudover anledning til bemærkninger om kommunens anvendelse af aftaler i opkrævningsvirksomheden og en intern kommunal regel om inddrivelse af ansattes gæld ved lønindeholdelse på 1/3 af lønnen. (J.nr. 11.73.88.73/078-03)

Jeg udtalte i den anledning:

” ...

Generelt.

Opfølgning af ældre restancesager.

Jeg konstaterede under min gennemgang af incassosagerne, at der i flere af sagerne vedrørende restancer af ældre dato, herunder inddrivelsesbegæring fra andre kommuner, ikke forelå oplysninger om, hvilke inddrivelseskridt eller hvilken sagsbehandling kommunen havde foretaget i de seneste år.

Kommunen har på sit møde med mig den 31. maj 2003 oplyst, at i flere tilfælde er realiteten, at inddrivelserne af kommunens ældre restancer har været sat i stå. Kommunens nuværende incassochef, som tiltrådte i 1998, har prioriteret inddrivelsen af nyere opståede restancer.

Det blev endvidere på mødet den 31. maj 2003 oplyst, at kommunens nuværende budget ikke kan bære driftsmæssig afskrivning i et større omfang.

Jeg tilkendegav på mit møde med kommunen, at den manglende opfølgning på de ældre restancer rejser en række principielle problemer for kommunen.

Den juridiske konsekvens af, at restancer bliver ældre end 5 år er som hovedregel, at disse er forældede, medmindre kommunen har afbrudt forældelsen ved at anlægge sag mod den pågældende borger, med påstand om beløbets betaling, eller ved at borgeren under incassosagen direkte har anerkendt gælden.

Kommunen har ingen mulighed for at inddrive forældede restancer.

Forældede restancer er uden værdi, og der foreligger en utvivlsom pligt, efter styrelsesloven, til at kommunen i sit budget – jf. styrelseslovens § 39, stk. 3 - (eller ved tillægsbevilling – jf. styrelseslovens § 42, stk. 2, jf. stk. 4), afskriver sådanne tilgodehavender.

Det følger endvidere af god forvaltningsskik, at forvaltningen skal holde borgerne orienteret om sagens gang og forvaltningen skal informere borgerne på en måde som er egnet til at klargøre deres retsstilling.

Det strider derfor mod god forvaltningsskik, at kommunen holder borgerne i uvished om, hvorvidt kommunen vil opkræve en restance. Dette gælder i særdeleshed i de situationer, hvor der foreligger oplysninger hos kommunen, som kan give anledning til tvivl om restancens lovlighed.

Der kan i forhold til de sidstnævnte krav, allerede inden restancen er forældet efter den 5-årige forældelsesfrist, opstå den situation, at kravet bortfalder som følge af kommunens passivitet.

Det gælder således, at kommunen allerede længe før kravet forældes, må tage stilling til, hvad der skal ske med sagen, idet en manglende sagsbehandling er i strid med god forvaltningsskik og i øvrigt kan føre til at kravet bortfalder.

Det er sammenfattende min opfattelse, at den manglende opfølgning på ældre incassosager gør det påkrævet, at kommunen snarest tager initiativ til at følge op på samtlige sager. De restancer der er forældet skal regnskabsmæssigt afskrives. Tilsvarende gælder de restancer som kommunen, efter en konkret vurdering, vurderer er uerholdelige. Det følger af den kommunale styrelseslovs § 39, stk. 3, at kommunens budgetter på alle områder skal være udtryk for de reelt forventelige udgifter og indtægter og andre bevægelser, det vil sige også de bevægelser der foretages på balancen vedrørende kommunens aktiver skal være et udtryk for den faktiske virkelighed.

Modtagelse fra- og oversendelse til andre kommuner af incassosager:

I tilfælde af at kommunen oversender en restance til inkassation til en anden kommune, har kommunen fortsat pligt til at følge sagen.

Ved kommunens modtagelse af en anmodning om at foretage opkrævning af restance hos en af kommunens borgere fra en anden kommune, har kommunen pligt til at foretage inddrivelsen, som om det var en af kommunens egne restancer. Der er dog ved modtagelsen af en incassosag fra en anden kommune begrænsede muligheder for at foretage tvungen modregning jf. det senere anførte om modregning

Der kan således i forhold til krav kommunen er blevet bedt om at opkræve for andre myndigheder, efter en konkret vurdering blive tale om, at kommunen er erstatningsansvarlig overfor denne myndighed, hvis kravet forældes efter kommunen er blevet bedt om at opkræve beløbet uden at kommunen har foretaget sig noget.

Min konstatering af den manglende opfølgning på ældre incassosager gør det nødvendigt,

at kommunen ved sin opfølgning på sagerne er opmærksom på sager fra andre kommuner og såfremt dette ikke er sket orienterer om sagernes status, samt

at kommunen spørger til de sager, som kommunen selv har sendt frem til andre kommuner.

Sagsdokumentation:

Jeg har ved min gennemgang af incassosagerne bemærket, at sagerne ikke indeholder kontoudtog eller andre oversigter over restanceudviklingen, ligesom flere af sagerne ikke indeholder dokumentation, der i fornødent omfang giver klarhed over kravets karakter.

Jeg gør i den forbindelse kommunen opmærksom på, at uanset om kontoudtog opbevares elektronisk, vil kommunen på forespørgsel fra en borger, have pligt til at oplyse om bogførte bevægelser i borgerens økonomiske mellemværende med kommunen, og det er derfor særdeles praktisk, at der i sagerne befinder sig kontoudtog der ajourføres med passende mellemrum.

Samtidig vil dette indebære den fordel, at der ved kontrollen med kommunens forvaltning af kontrolmyndighederne og revisionen er en umiddelbar mulighed for at sammenligne kommunens bogføring med de enkelte ekspeditioner i incassosagerne.

Jeg henstiller derfor, at kommunen i incassosagerne opbevarer kontoudtog eller anden form for oversigt over restanceudviklingen.

Jeg har endvidere konstateret, at der ikke umiddelbart i alle incassosagerne er mulighed for at få klarhed over hvilke krav der danner grundlag for inkassationen.

Det har imidlertid betydning, således som det vil fremgå af det følgende, at der ved behandlingen af en incassosag, sondres mellem om kommunens krav hviler på:

- 1. krav for hvilket kommunen kan foretage udlæg eller løntilbageholdelse såfremt der ikke betales*
- 2. krav hvor kommunen må forfølge kravet ved domstolene såfremt der ikke betales*
- 3. krav der har karakter af privatretlige krav, det vil sige ikke er opstået som følge af kommunens forvaltningsvirksomhed.*

Jeg henstiller derfor, at kommunen fremover sørger for den fornødne dokumentation i incassosager og i øvrigt i forbindelse med inkassations af de allerede bestående restancer, er opmærksom på den nævnte sondring.

Forlig:

Jeg har ved min gennemgang af incassosagerne hæftet mig ved, at kommunen som en del af inddrivelsen vælger at indgå forlig.

Jeg bemærker indledningsvist, at der naturligvis intet er til hinder for, at kommunen i de situationer, hvor dette er muligheden vælger at aftale med debitor, at restancen afdrages over en periode.

Kommunernes brug af forlig har imidlertid nu som tidligere givet mig anledning til overvejelser.

Et forlig er mere end en aftale. Et forlig er en aftale der anvendes til at afslutte eller undgå en retssag, og som træder i stedet for en dom.

Overvejelserne om brugen af forlig er forskellige efter karakteren af det offentlige krav.

- *Krav for hvilke kommunen kan foretage tvangsfuldbyrdelse såfremt der ikke betales.*

Anvendelse af forlig som en del af det offentlige inddrivelse af restancer er i en række tilfælde unødvendigt og kan give anledning til misforståelser hos såvel det offentlige som hos borgeren. Der vil der ved en restance for hvilken der efter den grønlandske retsplejelov umiddelbart er adgang til tvangsfuldbyrdelse ikke være nogen anledning til at kommunen indgår på et forlig. Kommunen skal følge den i loven foreskrevne fremgangsmåde.

Ved sådanne restancer sker en eventuel tvangsinddrivelse som simpel følge af, at det kan konstateres, at lovgivningens betingelser for udlæg eller løntilbageholdelse er opfyldt.

Dette skal selvfølgelig ikke være en hindring for, at kommunen indgår en aftale med borgeren om, at restancen afdrages over en periode.

En sådan aftale kan således ikke angå spørgsmålet om kommunens adgang til at tvangsfuldbyrde restancen.

- *Krav hvor kommunen må forfølge kravet ved domstolene såfremt der ikke betales.*

Det er min klare opfattelse at de retsgarantier, der er tillagt borgerne i gældende grønlandsk ret, herunder sagsbehandlingsloven, er uforenelige med, at myndigheden indenfor de områder hvor der ikke efter loven er tillagt myndigheden adgang til tvangsfuldbyrdelse, søger at etablere dette grundlag ved anvendelsen af et forlig.

Det anførte indebærer imidlertid ikke, at kommunen er afskåret fra at indgå frivillige aftaler med borgeren om afdragsmæssig betaling af restancer, der ikke umiddelbart kan tvangsfuldbyrdes. Sådanne aftaler må imidlertid indebære at betalingerne er frivillige i bogstavelig forstand og indebærer, at måtte borgeren efterfølgende komme til den konklusion, at kommunens restance er urigtig opgjort eller hviler på et forkert grundlag, kan borgeren fortsat – således som borgeren kunne fra en start – henholde sig

til, at kommunen må fastslå sit krav ved en dom og stoppe betalingerne indtil denne foreligger.

Imidlertid er situationen en anden i de tilfælde, hvor der rent faktisk er en retssag mellem kommunen og borgeren vedrørende en restance. I de tilfælde hvor borgeren under en retssag – eventuelt efter rettens tilkendegivelse – accepterer at restancen består hel eller delvis, finder jeg det bedst i overensstemmelse med god forvaltningsskik at sagen afsluttes ved et retsforlig, det vil sige, hvor det klart føres til retsbogen, hvilke krav der består, både med henblik på at skabe den fornødne klarhed overfor borgeren, samt for at opfylde det sædvanlige formål med en retssag at få mulighed for at tvangsfuldbyrde et krav der har været omstridt.

- Krav der har karakter af privatretlige krav, det vil sige ikke er opstået som følge af kommunens forvaltningsvirksomhed.

Ved privatretlige krav er den offentlige myndighed ikke omfattet af sagsbehandlingsloven og kan som udgangspunkt forhandle sagen som en privat part.

Kommunen skal dog her være opmærksom på, at udenretlige forlig om privatretlige krav er omfattet af aftaleloven.

Modregning:

Jeg har ved min gennemgang af incassosagerne bemærket, at kommunen i nogle tilfælde som en del af inddrivelsen vælger at lade debitor underskrive en erklæring der generelt giver kommunen ret til modregning (aftalt modregning).

Det er ikke en betingelse for modregning at denne er aftalt. Som udgangspunkt er det offentlige berettiget til, såfremt en række nærmere betingelser er opfyldt at foretage tvungen modregning, det vil sige modregning, som ikke beror på en aftale med en borger. Betingelserne er som følger:

Gensidighed:

Det er en betingelse for at foretage modregning, at kreditor på den fordring der "betales for", er debitor på den fordring der "betales med". Denne gensidighed skal foreligge når modregningen erklæres.

Modregningens erklæring og tidspunktet for denne:

Det er en betingelse for at foretage modregningen at både tidspunktet hvor restancen skal betales og tidspunktet hvor borgerens fordring kan betales er kommet. Det er endvidere nødvendigt at modregningen iværksættes ved, at kommunen afgiver en modregningserklæring.

Modregning er udelukket ved visse ydelser:

Modregning i løn, pension, underholdsbidrag og sociale ydelser der først og fremmest går til dækning af modtagerens leveomkostninger, kan som udgangspunkt ikke finde sted.

Retlig gyldig:

Det er en betingelse for tvungen modregning, at fordringen der "betales med" er retlig forpligtende og ikke er forældet.

Særligt om det offentliges modregningsadgang:

I almindelighed er det indenfor privatretten tilladt at modregne med fordringer uanset disse bestrides. Konsekvens af dette er, at retten ved gennemførelsen af en retssag ikke alene må tage stilling til sagsøgtens indsigelser mod det konkrete retsforhold men tillige også – såfremt det gøres gældende - den indsigelse at sagsøgte har et pengekrav mod sagsøger i en anden anledning. Dette er en simpel følge af, at det under alle omstændigheder er således, at den der kræver penge af en modvillig betaler i et privat forhold må tage initiativet til en retssag.

Denne mulighed for at møde et krav om betaling med en henvisning til at kravet må gennemføres ved en retssag f.eks. fordi man mener at have et modkrav i en hel anden anledning består ikke for en offentlig myndighed. Her gælder det, at fremkommer borgeren med relevante indsigelser mod det krav, som myndigheden vil anvende "til betaling" af borgerens krav på f.eks. overskydende skat er myndigheden henvist til at anlægge en retssag for at fastslå "betalingskravet" for at undgå betalingen til borgeren.

En myndighed må ikke iværksætte en modregning med det formål at undgå at anlægge en sag ved domstolene, hvis et sagsanlæg er det relevante i den foreliggende sag.

Konneks eller aftalt modregning.

De ovennævnte betingelser for tvungen modregning fraviges i vid udstrækning i tilfælde af, at der foreligger konneks modregning, det vil sige fordringerne udspringer af samme retsforhold. Et eksempel herpå er, at borgeren modtager for meget i social ydelse, som følge af at borgeren har afgivet bevidst forkerte oplysninger. Uanset den almindelige begrænsning i modregning i offentlige ydelser, vil modregningen her kunne gennemføres.

Tilsvarende gælder ved aftalt modregning. I det omfang borgeren frivilligt accepterer at betale på sin restance til det offentlige, ved modregningen med et krav som borgeren har mod det offentlige, svarer dette blot til, at borgeren efter at have modtaget en pengeydelse henvender sig til incasso-

kontoret og betaler sin restance helt eller delvis. En sådan aftale skal imidlertid være helt konkret og aktuel med hensyn til såvel hovedfordring som modfordring. Dette gælder i øvrigt også indenfor privatretten. Det er således ikke muligt, at borgeren ved at underskrive en aftale om modregning en gang for alle, giver det offentlige mulighed for en fremtidig modregning i et hvert tilgodehavende som den pågældende måtte få. Uanset aftalen vil der i disse situationer kun kunne modregnes såfremt de almindelige betingelser for tvungen modregning er opfyldt.

Jeg henstiller således, at kommunen ikke i forbindelse med restancer anvender generelle erklæringer/aftaler om fremtidig og ubestemt modregning(er) idet sådanne ingen retlig gyldighed har og derfor er misvisende.

Rente:

Jeg har ved min gennemgang af incassosagerne bemærket, at kommunen i enkelte tilfælde som en del af inddrivelsen forbeholder sig ret til at opkræve rente.

Kommunen er ikke udenfor privatrettens område berettiget til at kræve rente af en restance, med mindre dette har lovhjemmel. Kommunen kan således ikke i de tilfælde hvor borgerens betalingspligt hviler på lovgivningen og ikke på privatretligt grundlag kræve rente med henvisning til renteloven.

Jeg henstiller at kommunen er opmærksom på dette.

Saldokvittering.

Jeg har ved min gennemgang af incassosagerne ikke kunnet konstatere om kommunen ved sagens afslutning meddeler saldokvittering.

Det er en følge af god forvaltningsskik, at myndigheden orienterer debitorerne når gælden er afviklet, enten gennem kontoudtog eller i hvert fald ved at myndigheden meddeler saldokvitteringen.

Jeg henstiller at kommunen - såfremt dette ikke allerede sker - er opmærksom på dette.

Cirkulæreskrivelse om inddrivelse af kommunalt ansattes gæld.

Der forelå følgende opslag af 24. januar 2002 på kommunekontoret:

”Vedr. nedbringelse af gæld:

På anmodning fra Grønlands Hjemmestyre, skal jeg hermed gøre det klart, at K Kommunes ansatte skal nedbringe deres gæld til kommunen.

Det gælder ligeledes ansatte, hvis ægtefæller driver egen forretning. Da disse personer er sambeskattede, opfattes ægtefællers gæld som den ansattes gæld.

Der medsendes kopi af Økonomiudvalgets beslutning af 281092, hvori det fremgår, at incassokontoret bemyndiges til at trække indtil 1/3 af lønnen til dækning af gæld.

Brevet uddeles til samtlige afdelinger.”

Den vedlagte økonomiudvalgsbeslutning er sålydende:

"Økonomiudvalget har på sit møde den 23. oktober 1992 besluttet at incassokontoret trækker 1/3 af lønnen for kommunekontorets personale, hvis de har restancer."

Opslaget giver mig anledning til at bemærke:

Henset til, at kommunen skal optræde på en måde, som er egnet til at fremme borgernes tillid til kommunen, er jeg enig i kommunens målsætning om at gøre en særlig indsats for at nedbringe de kommunalt ansattes restancer til kommunen.

Der er imidlertid tale om, at de gældende regler for tvangsinddrivelse, det vil navnlig sige retsplejeloven, modregningsreglerne og landstingsloven om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige ikke kan fraviges for kommunalt ansatte.

Kommunen skal samtidig overholde de almindelige forvaltningsretlige regler, som er fastsat i sagsbehandlingsloven og de retsprinsipper der gælder på linie med denne lov.

Økonomiudvalgets beslutning af 23. oktober 1992 skaber ingen selvstændig hjemmel til tvangsinddrivelse.

Dette indebærer, at kommunen er forpligtet til at overholde blandt andet følgende regler ved inddrivelse af kommunalt ansattes gæld:

Iværksættelse af løntilbageholdelse forudsætter, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation i sagen for at anvende dette inddrivelsesmiddel.

Iværksættelse af løntilbageholdelse forudsætter i den forbindelse, at skyldneren med et passende varsel er gjort bekendt med, at kommunen agter at benytte løntilbageholdelse i den konkrete sag, og at skyldneren i overensstemmelse med retsplejelovens kapitel 7, § 21, stk. 3, har haft mulighed for at anvise aktiver, der kan gøres udlæg i.

Der er dernæst tale om, at løntilbageholdelse efter retsplejelovens kapitel 7, § 12, stk. 2, ikke kan overstige 1/3. Reglen indebærer, at pantefogeden ikke kan anvende løntilbageholdelse på 1/3 som en ufravigelig praksis. Pantefogeden er henvist til at foretage et individuelt skøn over, om en mindre indgribende løntilbageholdelse i den konkrete sag bør anvendes.

Med hensyn til inddrivelse af gæld hos ansattes ægtefæller bemærker jeg, at inddrivelse af sådan gæld ved tilbageholdelse i den ansattes løn kun kan finde sted, hvor dette har særlig lovhjemmel. Sådan lovhjemmel findes i dag alene for så vidt angår inddrivelse af skatterestancer (indkomstskattelovens § 77) og for så vidt angår inddrivelse af restancer for husleje med videre, renovation, skorstensfejning og betaling for daginstitution- og dagplejepladser (landstingsloven om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige § 6).

Uden for retsplejelovens og skattelovgivningens område, skal inddrivelse af gæld rettet mod offentligt ansattes lønindtægt ske i overensstemmelse med reglerne for modregning.

Efter modregningsreglerne kan der alene ske modregning i løn for gæld som udspringer af ansættelsesforholdet.

Jeg henstiller på denne baggrund, at kommunen reviderer sin praksis for inddrivelse af ansattes restancer i overensstemmelse med ovenstående regler.

Gennemgang af enkeltsager.

I det følgende gennemgår jeg de enkelte sager, som jeg udtog under mit besøg. Mine bemærkninger til disse sager vil derfor i et omfang indeholde henvisning til ovenstående bemærkninger.

... ApS (senere A/S), reg. nr. .

Det fremgår af sagen, at virksomheden er gået konkurs, og at kommunen den 25. februar 1997 anmeldte et skattekrav på 617.412 kr. i konkursboet.

Der foreligger senest et brev af 2. september 1999 fra advokat X til kommunens incassokontor.

Det fremgår af dette brev:

”Under henvisning til Deres e-mail af 2. august 1999 kan jeg meddele, at jeg har indsendt udkast til regnskab for ... A/S under konkurs til Grønlands Landsret og sagens behandling beror derfor på en stillingtagen til, om boet eventuelt foreløbigt kan sluttes på det nuværende grundlag, idet der verserer retssager, som vil være under fortsat behandling i flere år.”

Jeg henviser om opfølgning på sagerne til mine generelle bemærkninger.

Jeg bemærker herudover, at i sager, hvor debitor er under konkursbehandling, er kommunens incassosag ikke afsluttet ved anmeldelse af kommunens krav i konkursboet.

Konkursens betydning for kommunens mulighed for inkassation er alene, at udlæg ikke kan foretages i de af konkursen omfattede aktiver, jf. konkurslovens § 31, stk. 1.

Kommunens krav består forsat mod konkursboet, og kommunen bør som led i sin sagsopfølgning løbende holde sig orienteret om konkurssagens behandling. Efter konkurslovens § 156 beholder kommunen sit krav mod debitor i det omfang, kommunen ikke opnår dækning for sit krav gennem konkursen.

Herudover har kommunen efter reglerne i konkurslovens kapitel 13 om bostyret mulighed for at øve indflydelse på konkurssagens behandling ved fremsættelse af forslag om valg af kurator eller kreditorudvalg.

B, reg. nr. ...

I sagsmappen fandtes et notat af 28. oktober 1998 fra borgmesteren til pantefogeden, hvoraf det fremgik, at kommunens økonomiudvalg den 23. oktober 1998 havde besluttet at afslå at eftergive en restance hos x.

Der forelå herudover en udskrift af 14. juli 1999 af retsbogen for K Kredsret.

Af denne retsbogsudskrift fremgik, at der den pågældende dag havde været afholdt retsmøde i en retssag anlagt af kommunen mod A om tilbagebetaling af et beløb, som kommunen afholdt til dækning af hendes tidligere ægtefælle, x's, forretningsrejse til Danmark. Det fremgår videre af udskriften, at domsafsigelsen er udsat til august 1999.

De nævnte bilag giver mig anledning til at fremkomme med nogle mere principielle bemærkninger om kommunens journalisering af sine incasso-sager.

Det fremgår ikke af sagsmappen, om B er en personlig virksomhed drevet af A, eventuelt i sameje med X, eller om virksomheden er drevet i selskabsform.

Er der tale om et selskab, vil kommunale krav mod virksomhedens ejerkreds eller personale være selskabet uvedkommende, og sagsakter vedrørende sådanne krav bør i givet fald journaliseres under de pågældende personers sager.

Er der tale om en personlig virksomhed, bør sagsakter vedrørende kommunale krav mod virksomheden journaliseres på ejernes sager i incassokontoret.

Det er derfor sammenfattende min opfattelse, at de nævnte sagsakter ikke burde være henlagt i en sagsmappe benævnt "B", og jeg henstiller, at kommunen omjournaliserer sagsakterne til rette personsag.

Der ses i øvrigt ikke at være fulgt op på, hvad der videre er sket i retssagen. Jeg henviser i den forbindelse til mine generelle bemærkninger.

Såfremt kommunen har opnået dom for, at A skylder det påståvnedede beløb, er forældelsesfristen for kravet i henhold til dommen 20 år.

Kommunen er dog, såfremt tvangsinddrivelse bliver nødvendig, henvist til at inddrive sit krav i henhold til dommen gennem politiet, da den kommunale pantefoged ikke kan tvangsfuldbyrde domme.

..., personnummer ...

Der foreligger et brev af 5. oktober 2001 fra K1 Kommune til K2 kommune, hvori K1 Kommune anmoder K2 Kommune om at inddrive et beløb på 12.967,64 kr., som udgør K1 Kommunes krav på daginstitutionsbetaling.

Det fremgår ikke af sagen, hvad der herefter er sket.

Jeg henviser til mine generelle bemærkninger om opfølgning på sagerne.

Såfremt kommunen ikke har hørt fra K2 Kommune, bør kommunen rykke K2 Kommune for ekspedition af sagen.

Jeg bemærker yderligere, at det følger af god forvaltningsskik, at kommunen særskilt bør underrette debitor, når en anden myndighed anmodes om at foretage tvangsfuldbyrdelse.

...

..., personnummer ...

Der foreligger en indkaldelse til incassokontoret dateret 6. november 1995.

Det fremgår af indkaldelsen, at ... i alt skylder 7.006 kr., og at han anmodes om at møde på incassokontoret den 13. november 1995 kl. 13.00 for at drøfte gældens afvikling.

Jeg bemærker indledningsvis, at kommunen ikke kan pålægge borgerne at møde på incassokontoret for at drøfte afviklingen af gæld.

Såfremt kommunen ønsker en udtalelse fra en borger om afvikling af gæld, er borgeren frit stillet med hensyn til, om pågældende vil svare skriftligt, telefonisk eller ved et møde på kommunekontoret.

Kommunen kan alene pålægge borgerne at møde hos pantefogeden ved en tilsigelse til en fagedforretning efter retsplejelovens kapitel 7, § 21, stk. 2.

Der er endvidere tale om, at en anmodning fra incassokontoret til en borger om at udtale sig til brug for kommunens behandling af en sag alene kan tillægges betydning for kommunens sagsbehandling, hvis borgeren ikke kan være i tvivl om, hvad incassokontorets henvendelse angår.

En generel henvisning til en samlet gæld på 7.006 kr. er ikke tilstrækkelig. Kommunen må, for at kunne kræve borgerens medvirken til sagsbehandlingen, oplyse borgeren om, hvilke konkrete gældsposter, der er tale om at inddrive.

Jeg henviser i øvrigt til min beretning for 2000, side 27, grønlandsk sprog version og side 25 dansk sprog version.

Der foreligger herefter følgende brev af 10. januar 2001 fra pantefogeden til ...:

”Hermed bedes du at betale, hvad du skylder inden 14 dage, da beløbet vil blive afkrævet ved løntilbageholdelse, hvis du ikke gør det.

Skyldige beløb skal betales senest den 25. januar 2001.

Hvis du ikke er i stand til at betale gælden, kan du aftale en afdragsordning ved en personlig henvendelse her på kontoret.”

Som anført ovenfor, kan en rykker fra incassokontoret til en borger, der ikke angiver hvilke restancer, der kræves betalt, ikke danne grundlag for videre sagsbehandling i kommunen.

Herudover er der – jf. også mine generelle bemærkninger om kommunens adgang til at indgå aftaler og forlig med borgerne - tale om, at en af-

tale med en borger om afdragsvis betaling af gæld ikke kan udgøre grundlaget for, om tvangsinddrivelse skal undlades eller gennemføres.

Fastsættelse af afdragsvis betaling med den virkning, at tvangsfuldbyrdelse undlades, hvis borgeren overholder afdragsordningen er en forvaltningsretlig afgørelse om at undlade tvangsfuldbyrdelse, hvis borgeren overholder den fastsatte afdragsordning, selvom afdragsordningen er fastsat i form af en aftale med borgeren.

Tilsvarende er en beslutning om at iværksætte tvangsfuldbyrdelse, fordi en afdragsordning ikke overholdes, ikke en beføjelse som tilkommer kommunen på grund af en aftales misligholdelse, men er udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse om at iværksætte tvangsfuldbyrdelse, fordi lovgivningens betingelser er opfyldt, og fordi der foreligger tilstrækkelige oplysninger i sagen til at gennemføre tvangsfuldbyrdelse.

Jeg henstiller derfor, at kommunen i sin korrespondence med borgerne ikke giver borgerne indtryk af, at spørgsmålet om hvorvidt tvangsfuldbyrdelse skal gennemføres, kan bero på en aftale mellem borgerne og kommunen.

Der foreligger endvidere et brev dateret 9. august 2001 fra incassokontoret til ... og ..., hvoraf det fremgår, at kommunen agter at foretage tvangsinddrivelse, fordi en aftalt afdragsordning ikke er overholdt.

Jeg henviser til mine bemærkninger oven for om vigtigheden af, at kommunen præciserer sine henvendelser til borgerne således, at der ikke er tvivl om, hvilke krav kommunen gør gældende, ligesom jeg henviser til mine bemærkninger om, at kommunen ikke kan indlede tvangsfuldbyrdelse på grundlag af en betalingsaftale med en borger.

..., personnummer ...

Der foreligger to dokumenter, begge benævnt "meddelelse om restancesag", dateret henholdsvis 24. september 1996 og 13. december 1996.

I begge dokumenter anmodes debitor om at betale eller at rette henvendelse til incassokontoret senest på en bestemt dato på et bestemt klokkeslæt.

Der er, som jeg har gjort rede for ovenfor, ikke tale om nogen pligt for debitor til at møde på incassokontoret, hvis debitor ikke er tilsagt efter retsplejelovens regler.

Angivelse af klokkeslæt er derfor overflødig.

Tilsvarende gør sig gældende i kommunens brev af 29. oktober 1996 til ..., hvori kommunen anmoder ... om at "medbringe" dokumentation for eventuelle indsigelser mod kommunens krav.

Da debitor, som nævnt ikke har pligt til at møde på kommunekontoret i denne situation, vil indsigelse mod kommunens krav kunne fremsættes på anden måde end ved, at debitor "medbringer" dokumentation.

Der foreligger herefter et brev af 20. februar 1998 fra A/S Boligselskabet INI, hvori boligselskabet anmoder pantefogeden om at inddrive boligstøtterestancer hos ...

Det er ikke i sagen oplyst, hvorledes kommunen har fulgt op på denne anmodning.

Jeg henviser herved til mine generelle bemærkninger.

Der foreligger endelig et dokument af 27. maj 1999 benævnt "frivilligt forlig", hvori ... erkender at skyldte kommunen i alt 15.919 kr. i restancer for skatter, skorstensfejning og renovation, og at beløbet afdrages med til-læg af løbende renter med 300 kr. pr. måned.

Det fremgår desuden af dokumentet, at misligholdelse af forliget indebæ- rer, at kommunen kan modregne sit tilgodehavende i alle ...s tilgodehaven- der fra det offentlige, og at det misligholdte forlig kan tjene som selvstæn- digt tvangsfuldbyrdsesgrundlag.

Dokumentets tekst giver mig anledning til at henvise til mine generelle bemærkninger om kommunens adgang til at indgå forlig med borgerne.

..., personnummer ...

Der foreligger en anmodning af 22. februar 2001 til K2 Kommune om at inddrive kommunens tilgodehavende på 3.194,96 kr. i henhold til et lånedo- kument.

Det fremgår af lånedokumentet, at kommunen i 1993 har ydet ... et lån på 11.865 kr. til betaling af eget indskud på selvbyggerhus.

Det forekommer uklart med hvilken hjemmel, kommunen har ydet lånet.

Det fremgår af lånedokumentet:

"Til sikkerhed for betaling af misligholdte ydelser samt for betaling ved mislig- holdelse af lån, erklærer jeg mig herved villig til at K1 Kommune uden yderligere varsel tilbageholder indtil 1/3 af enhver udbetaling til mig, uanset hvor denne måtte finde sted."

Idet jeg henviser til mine generelle bemærkninger om kommunens mod- regningsret, har et generelt modregningsforbehold uden begrænsninger ikke gyldighed.

K2 Kommune, som ikke er kreditor i forhold til K1 Kommunes krav ..., kan kun modregne på K1 Kommunes vegne, såfremt dette konkret er aftalt med ..., eller der er særlig lovhjemmel hertil.

Der ses hverken at foreligge aftalehjemmel eller lovhjemmel for, at K2 Kommune kan udnytte K1 Kommunes eventuelle modregningsret.

Der ses endvidere ikke at være hjemmel til at inddrive restgælden uden forudgående dom efter reglerne om tvangsfuldbyrdelse.

Når en kommune er henvist til at søge dom for sit tilgodehavende, bør kommunen forinden sag anlægges, foretage en nærmere vurdering af kra- vets holdbarhed.

Jeg finder det derfor uheldigt, at der ikke i den foreliggende sag er doku- mentation for, at kommunen nærmere har undersøgt berettigelsen af det op- gjorte krav.

Jeg har, som også anført ovenfor, desuden noteret mig, at kommunen har anmodet K2 Kommune om at forestå inddrivelsen.

Jeg har forståelse for de praktiske hensyn, som kan ligge bag kommunens fremgangsmåde.

Det er imidlertid ikke hjemmel til et kommunalt samarbejde, som omfatter bistand til inkassation af fordringer af privatretlig karakter.

Jeg finder det derfor beklageligt, at K1 Kommune har anmodet K2 Kommune om at inddrive det pågældende tilgodehavende hos ...

Jeg henstiller samtidig, at K1 Kommune tilbagekalder sin anmodning til K2 Kommune, og herefter undersøger, om der er retligt grundlag for (yderligere) inkassation, og om det i den forbindelse er påkrævet at antage en (privat) inkassator.

..., personnummer ...

Der foreligger et dokument af 17. oktober 1996, hvor pantefogeden annullerer et løntilbageholdelsespålæg til kommunens lønkontor.

På dette dokument er hæftet et håndskrevet notat af følgende ordlyd:

"18.01.97.

Har d.d. aftalt mundtligt at trækkes på 500 kr. starter igen pr. 31.01.97"

Såfremt kommunen aftaler en bestemt betalingsmåde med en debitor, er det min opfattelse, at kommunen bør notere restancens art, størrelse og betalingsmåde.

Der foreligger, som det næste dokument i sagen en telefaxmeddelelse dateret 12. april 1999 til ... A/S, hvori ... A/S anmodes om at "ændre løntrækket på 250,- kr. til 500,- kr. pr. lønudbetaling."

Der er ikke i sagen dokumentation for sagsforløbet mellem 18. januar 1997 og 12. april 1999, og dermed ikke for grundlaget for det omtalte løntræk på 250 kr. i lønudbetalingen fra ... A/S.

Jeg finder det kritisabelt, at der ikke i sagen findes dokumentation for grundlaget for iværksættelse af en lønindeholdelse.

Den manglende dokumentation vil efter min opfattelse gøre det vanskeligt for kommunen at bevise, at lønindeholdelsen er lovlig.

..., personnummer ... og ..., personnummer ...

Der foreligger to dokumenter dateret 24. september 1998 benævnt betalingsaftaler, hvor de pågældende blandt andet forpligter sig til at betale det skyldige beløb.

Det fremgår dog ikke af de to dokumenter, hvilken type gæld der er tale om, og hvilken afdragsordning, som er aftalt.

Det fremgår imidlertid af en retsbogsudskrift, som findes på sagen, at aftalerne er indgået for at afslutte en af kommunen mod ... anlagt retssag.

Jeg går derfor ud fra, at retssagen og de indgåede aftaler drejer sig om betaling af beløb, som pantefogeden ikke har haft hjemmel til at inddrive.

Jeg finder anledning til at udtale, at skriftlige aftaler med borgerne skal være affattet således, at aftalens indhold fremgår af aftaleteksten. I det foreliggende tilfælde er aftalen uden indhold.

Jeg finder det i øvrigt kritisabelt, at sagen ikke indeholder dokumentation for den forudgående opkrævning og stævningen til kredsretten.

..., personnummer ...

Der foreligger et brev dateret 26. juni 1998 fra kommunen til ... A/S, som i brevet anmodes om at indeholde 250 kr. hver 14. dag i lønudbetalingerne til ...

Der henvises til et vedlagt "frivilligt forlig", hvoraf det fremgår, at ... vil betale 15.499,24 kr. ved træk i lønudbetalingerne hver 14. dag med 250 kr.

I fortsættelse af mine bemærkninger oven for angående opfølgning på ældre sager bemærker jeg, at efter de foreliggende oplysninger, er ...s gæld afviklet efter ca. 31 måneder.

Der foreligger imidlertid ikke oplysninger herom på sagen, hvilket jeg finder meget beklageligt."

Jeg havde ved beretningsårets udløb ikke modtaget svar fra kommunen.